

Česká školní inspekce
Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Malá Losenice

Malá Losenice 100, 592 11 Velká Losenice

Identifikátor školy: 600 129 349

Termín konání inspekce: 21., 22. a 23. leden 2004

Čj.:	k5-1013/04-11073
Signatura:	ok5ax109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola Malá Losenice byla do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení zařazena od 1. ledna 2003 jako příspěvková organizace. Její zřizovatel, Obec Malá Losenice, sídlí na adrese Malá Losenice 30, 592 11 Velká Losenice. Jednotřídní mateřská škola s celodenním provozem od 6:45 do 15:00 hodin má celkovou kapacitu 18 dětí a její součást výdejna stravy 18 jídel. Dle výkazu o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 je pro školní rok 2003/2004 zapsáno celkem 14 převážně místních dětí ve věku od dvou do sedmi roků.

Výchovně-vzdělávací práce mateřské školy je realizována podle školního vzdělávacího programu „Hrajeme si od jara do zimy“, který byl zpracován v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V pedagogickém kolektivu školy nedošlo od poslední inspekce ke změnám. Tvoří ho ředitelka a učitelka. Ředitelka byla jmenována do funkce již v roce 1999. Její řídicí a pedagogickou práci přerušil v roce 2000 odchod na mateřskou dovolenou. Do pracovního procesu se vrátila v září 2003, kdy byla zřizovatelem po úspěšném absolvování konkurzního řízení opět jmenována ředitelkou mateřské školy.

Současné personální zajištění výchovně-vzdělávací práce je z hlediska odbornosti velmi dobré. Obě pedagogické pracovnice splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v předškolních zařízeních. Ředitelka pracuje na plný a učitelka na zkrácený pracovní úvazek. Protože obě dojíždí, je v rozvržení jejich pracovní doby zohledněna zejména tato skutečnost, ale i potřeba zajistit výchovně-vzdělávací činnost po celou dobu provozu školy kvalifikovanými silami. Učitelka má každý den přímou výchovnou práci u dětí od zahájení provozu a ředitelka zabezpečuje výchovně-vzdělávací práci do ukončení provozu. Jejich souběžné působení u dětí je podle rozvrhu pracovní doby minimální a je využíváno především při činnostech realizovaných před odchodem dětí na pobyt venku a zajištění akcí pořádaných mimo školu. Stávající rozvržení pracovní doby, kdy jedna pracovnice zajišťuje stále dopolední a druhá odpolední směnu, není pro plnění školního vzdělávacího programu optimální. Provoz mateřské školy zajišťuje školnice, která provádí úklidové práce, připravuje svačiny a vydává obědy, které se do mateřské školy dováží ze školní jídelny při Základní škole Vepřová. Této skutečnosti je přizpůsoben i režim dne – posunutí doby odchodu na pobyt venku na 9, 15 a podávání oběda na 11,15 hodin.

Organizace provozu předškolního zařízení a výchovně-vzdělávací práce je stanovena ve vnitřních dokumentech „Zásady pracovního řádu“, „Řád školy“, „Režim dne v mateřské škole“.

Jasně a konkrétně vymezená pravidla provozu zabezpečují jeho plynulý a bezproblémový chod. Pracovní povinnosti a kompetence jednotlivých zaměstnanců v souladu s jejich pracovním zařazením stanovují náplň práce archivované v personální dokumentaci. Organizace provozu školy je velmi dobře zajištěna.

Vnitřní informační systém je založen především na každodenních osobních kontaktech ředitelky se zaměstnanci. Pedagogická rada je plánována jedenkrát a provozní porada dvakrát ročně. Z předloženého zápisu již uskutečněné pedagogické rady vyplývá, že byly projednávány převážně organizační záležitosti, pedagogickými otázkami se zabývala v menší míře. Aktuální problémy v provozní a pedagogické oblasti řeší ředitelka operativně.

Přesto, že ředitelka je ve funkci od začátku školního roku a s řízením příspěvkové organizace nemá velké zkušenosti, daří se jí vytvářet optimální podmínky pro klidnou, spolupracující atmosféru. Již po dobu mateřské dovolené se zúčastňovala různých vzdělávacích akcí, na kterých získala teoretické poznatky o novém pojetí předškolního vzdělávání, Rámcovém programu pro předškolní vzdělávání a řízení příspěvkové organizace. V současné době hledá optimální způsob využití teoretických poznatků v řídicí i výchovně-vzdělávací práci. Systematicky se dále vzdělává i formou samostudia, hledá informace v moderní metodické literatuře, odborných časopisech a snaží se je předávat také učitelce. O získaných informacích diskutují, hledají způsoby jejich uplatnění v praxi. V současné době není realizace nových poznatků při práci s dětmi vždy zdařilá.

Ředitelka průběžně sleduje plnění povinností jednotlivých zaměstnanců. Při hodnocení práce provozní pracovnice se zaměřuje nejen na kvalitu její práce, ale také na dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů. Úroveň výchovně-vzdělávací práce sleduje téměř každodenně. Využívá také cílené hospitace, jejichž výstupem jsou zápisy s vymezením tématu, podtématu, cíle, popisu činnosti, poznatků ředitelky, závěru a sebehodnocení učitelky. V záznamech chybí stanovení opatření k nápravě zjištěných nedostatků a následná kontrola. Hospitační činnost je plánovaná a z předložených záznamů vyplývá, že ředitelka volí témata, která korespondují s cíli stanovenými školním vzdělávacím programem. Nepostihují však výchovně-vzdělávací činnost v celém jejím rozsahu. Nezkušenost ředitelky se projevuje v nedostatečné analýze zjištěných skutečností. Efektivita hospitační činnosti se tak snižuje.

Ředitelka sleduje nabídku vzdělávacích akcí. Rozsah vzdělávání je však ovlivněn výší finančních prostředků přidělených škole za tímto účelem i nutností zajistit v malém kolektivu provoz. Výběr akcí vychází ze zájmu učitelek, ale je také z potřeb školy. V současné době se ředitelka snaží zúčastňovat především akcí, které by jí pomohly realizovat v praxi změny probíhající v předškolním vzdělávání. Učitelky mají velmi dobré podmínky také pro samostudium. Školní knihovna jim poskytuje moderní metodickou a odbornou literaturu. Pravidelně odebírají časopis „Informatorium“ zabývající se problematikou předškolní výchovy a vzdělávání, který využívají jako inspirativní materiál k obohacení výchovně-vzdělávacích činností.

Personální podmínky školy jsou celkově hodnoceny jako dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Neúčelová budova mateřské školy je umístěna uprostřed malé obce. Její prostorové podmínky nejsou optimální, ale celkově umožňují naplňovat školní vzdělávací program. Kromě herny je k dispozici šatna, sociální zařízení, přípravná jídelna a šatna pro zaměstnance, která zároveň slouží jako kancelář pro ředitelku. Třída je vybavena starším nábytkem. Její prostor je členěn na část herní a pracovní. Probíhají zde veškeré výchovně-vzdělávací činnosti včetně stravování

a odpoledního odpočinku. Dětský nábytek je starší, často opotřebovaný, což z hlediska rozvoje estetického citění dětí nepůsobí příznivě. Pozitivně je hodnocena snaha ředitelky vytvořit takové materiální podmínky, které by umožňovaly naplňování Rámcového programu pro předškolní vzdělávání ve všech oblastech. Podařilo se jí oddělit stolečky na stravování od pracovních, vytvořit pracovní a výtvarný koutek, herní koutek (obchod) a zakoupit doprovodný hudební nástroj – varhany.

Hračky, výtvarný a pracovní materiál jsou uloženy tak, aby je měly děti v dosahu. Starších učebních pomůcek a hraček je ve škole dostatek, jejich obměna a doplňování jsou vzhledem k finančním možnostem, nejisté budoucnosti školy a častému střídání ředitelky pomalé. V době konání inspekce učitelky využívaly učební pomůcky, výtvarný a pracovní materiál i audiovizuální techniku efektivně. Dětskou literaturu umístěnou ve třídě si děti mohly samostatně půjčovat. Také učitelky ji využívaly k motivaci dětí, ke čtení před odpoledním odpočinkem a ke zpestření výchovně-vzdělávacích činností.

Škola není vybavena počítačem. Ředitelka využívá k odesílání dokumentů elektronickou poštou a při vyhledávání potřebných informací internet na obecním úřadě v místě bydliště. Dokumenty školy zpracovává na vlastním počítači.

Součástí mateřské školy je zahrada se základním vybavením. Kromě pískoviště nabízí další zařízení pro relaxační nebo pohybové využití dětí - kovové prolézačky, houpačka, dopravní hřiště. K uložení zahradních, dopravních a sezónních pomůcek slouží zahradní sklad. Při pobytu na školní zahradě děti využívají sociální zařízení v budově mateřské školy, samostatné není k dispozici.

Ředitelka od svého nástupu usiluje o celkové zlepšování materiálně-technických podmínek. Její prioritou v této oblasti je rekonstrukce sociálního zařízení, systematické vybavování školy moderními pomůckami, hračkami a celkové zvyšování estetiky školního prostředí.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny jako dobré.

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Realizace vzdělávacího programu

Pro školní rok 2003/2004 zpracovala ředitelka ve spolupráci s učitelkou školní vzdělávací program, který je součástí dokumentu „Koncepte mateřské školy“. Základním materiálem při jeho tvorbě byl „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“, „Hrajeme si barevné kamínky“ a „Zdravá mateřská škola“. V oblasti pedagogické je snahou školy zajistit dětem všeobecnou přípravu na život, rozvoj jejich samostatnosti, vzájemné komunikace a odpovědnosti za své chování. Dále je to vedení dětí k ochraně přírody, k dodržování zásad společenského chování, vytváření prostředí vzájemné důvěry a rozvoj spolupráce s rodinou. V oblasti provozní je prioritou udržení provozu mateřské školy a ve spolupráci se zřizovatelem modernizace vybavení školy a úprava jejího okolí.

Jako nadstandardní aktivity škola nabízí zájmový kroužek hry na zobcovou flétnu. Dále zajišťuje čištění zubů, předplavecký výcvik, návštěvy kulturních akcí, výlety a výstavy.

Vzdělávací program je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že je vedena v souladu s platnými závaznými předpisy. Průběh výchovně-vzdělávacích činností prokazujících plnění školního vzdělávacího programu je pravidelně zaznamenáván v přehledu výchovné práce.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka provádí kontrolu výchovně-vzdělávacího procesu, závěry s učitelkou projednává. Způsob hospitační činnosti a její nižší účinnost jí neumožňují systematicky získávat dostatečné množství informací o plnění stanovených vzdělávacích cílů. Systém vnitřní evaluace se postupně vytváří. Učitelky po dokončení tématu zpracovávají hodnotící list, který má stanovena závazná hlediska pro hodnocení dětí, ale i práce učitelek. V současné době je více orientováno na hodnocení výsledků dětí. Zastoupení jednotlivých oblastí rozvoje dětské osobnosti podle rámcového programu pro předškolní vzdělávání zaznamenávají učitelky do přehledu výchovné práce.

Systém kontroly není dostatečně účinný.

Dodržování psychohygienických požadavků v režimu dne je vedením školy věnována odpovídající pozornost. Obě pedagogické pracovnice kladou důraz na ochranu zdraví a bezpečnost dětí. Poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi byl v průběhu inspekce vyvážený, ale pohybové aktivity mimo pobytu venku byly zařazeny minimálně. Pitný režim je zajištěn, ale dětmi byl v průběhu dne minimálně využíván. Možností zkracování doby odpočinku je respektována individuální potřeba spánku. V této době probíhají činnosti navazující na dopolední aktivity a intenzivnější předškolní příprava. Při jídle jsou zohledňovány stravovací návyky jednotlivých dětí. Mají možnost výběru nápoje. Estetika stolování je dobrá. Při plánování výchovně-vzdělávacích činností ani při samotné práci s dětmi nejsou respektovány jejich individuální a vývojové zvláštnosti.

Vnější informační systém směrem k rodičovské veřejnosti funguje prostřednictvím běžných forem spolupráce (denní rozhovory při předávání dětí, informace v šatně, rodičovské schůzky, besídky a akce školy). Stávající systém přenosu informací mezi školou a rodiči je účinný.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolního vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Ředitelka nastoupila do funkce po návratu z mateřské dovolené a pedagogická praxe učitelky je také poměrně krátká. Obě mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost a systematicky se dále vzdělávají.

Spontánní a řízené činnosti

Při plánování výchovně-vzdělávací práce vycházejí učitelky z celoročního přehledu měsíčních témat, která jsou dále členěna na týdenní podtémata. Učitelky při plánování úzce spolupracují. Společně vytváří plány s nabídkou činností, vycházející z pěti oblastí rozvoje dětské osobnosti v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Tyto materiály škola nearchivuje. K dispozici je proto vždy pouze aktuální plán činnosti na dané období. I když v něm byly plánovány různé druhy činností v průběhu inspekce byly zařazeny převážně výtvarné a pracovní aktivity.

Organizace výchovně-vzdělávací práce vycházela ze stanového režimu dne, který vyhovuje požadavkům z hlediska psychohygieny, ale nikoliv z hlediska dostatečné časové dotace pro klidný průběh výchovně-vzdělávacích činností. Souběžně probíhaly spontánní a řízené aktivity v době do ranní svačiny. Potom děti odcházely na pobyt venku. Pro děti přicházející do

mateřské školy později, se tak značně zkracovala doba pro hry, spontánní aktivity i plnění úkolů řízených činností. Plynulost mezi jednotlivými činnostmi byla zajištěna, nenarušovaly ji organizované přechody ani hromadné ukončování činností.

V průběhu spontánních činností si děti mohly zvolit kamaráda i místo pro hru, měly volný přístup k hračkám i pomůckám. Učitelky respektovaly jejich potřebu hrát si, hry neusměrňovaly a neomezovaly zbytečnými pokyny, ale také málo využívaly vznikajících situací ve hře k jejímu obohacování a k navozování přirozeného učení. Podnětnost prostředí příliš nepomáhala rozvoji spontánních aktivit, celkově je účinnost motivace v této oblasti nevýrazná. Ukončování dětských her se nepodřizovalo dalším plánovaným řízeným činnostem.

Řízené činnosti nabízené učitelkou se uskutečňovaly skupinově v průběhu ranních her. Využité metody a formy práce byly spíše rutinní. Chyběla rozmanitější nabídka orientovaná na rozvoj individuálních schopností a zájmů dětí. Charakter připravených činností nepodněcoval a nepodporoval rozvoj dětské tvořivosti a fantazie.

Motivace spočívala více ve vnějším, slovním podněcování, ve využití netradičních pomůcek, než v přípravě prostředí, které by vzbuzovalo u dětí spontánní zájem. V hodnocení převažovala pochvala, povzbuzení, oceňování snahy a pokroku.

Ve škole byla přátelská atmosféra a vzájemná důvěra. Z projevů a chování dětí bylo zřejmé, že se v mateřské škole cítí dobře a spokojeně. Byly bezprostřední, rychle navazovaly kontakt, přirozeně komunikovaly mezi sebou i s dospělými. Otevřenost a dětská spontaneita nebyla učitelkami potlačována. V průběhu činností dávaly dětem prostor pro vyjádření vlastního požadavku, přání, názoru. Velmi často s nimi hovořily, ale kladené otázky neformulovaly tak, aby děti podněcovaly k přemýšlení a souvislejšímu mluvnímu projevu. Často se spokojovaly s jednoslovnou odpovědí. Velký důraz byl kladen na výchovu k vzájemné ohleduplnosti a toleranci.

Spontánní i řízené činnosti jsou hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

U většiny dětí byla zaznamenána velmi dobrá úroveň jemné motoriky. Velmi dobře zvládaly i pracovní činnosti náročné na pečlivost a přesnost.

Ve vzájemných vztazích dětí se projevuje ohleduplné chování a jednání. Jsou kamarádké, dokáží vzájemně spolupracovat a respektovat společně dohodnutá pravidla chování. Dovednosti v sebeobsluze, hygieně a stolování starší děti zvládají, u mladších dětí jsou postupně upevňovány.

Při všech činnostech byly projevy dětí spontánní a otevřené. Velmi ochotně se zapojovaly do činností.

Řečové a jazykové dovednosti odpovídaly věkovým možnostem dětí. Projev starších byl sebevědomější, dokázaly na dobré úrovni vyjadřovat svá přání a zážitky, jejich slovní zásoba odpovídala věku.

Heterogenní skupina je s dobrými výsledky využívána k výchově dětí ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Děti neměly možnost ve větší míře uplatnit svoji tvořivost a fantazii, protože při pracovních a výtvarných činnostech se učitelky orientovaly spíše na co nejlepší výsledek na úkor podpory dětské tvořivosti. Velmi dobře je hodnocena úroveň vědomostí, znalostí a poznatků dětí z oblasti přírody.

Průběh a hodnocení výchovně-vzdělávací činnosti měly celkově dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nejsou v souladu se zřizovací listinou mateřské školy. Název mateřské školy ve zřizovací listině a v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je odlišný.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina mateřské školy vydaná Obcí Malá Losenice v souladu s usnesením zastupitelstva obce dne 1. října 2002,
2. Rozhodnutí Krajského úřadu kraje Vysočina o změně zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. KUJI 3814/2002 OŠMS ze dne 14. ledna 2003,
3. dohoda o organizaci provozu mateřské školy a o stanovení počtu dětí ve třídě mateřské školy ze dne 27. června 2003, čj. 114/03,
4. výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2003 ze dne 2. října 2003,
5. koncepce mateřské školy, školní vzdělávací program „Hrajeme si od jara do zimy“,
6. povinná dokumentace předškolního zařízení – evidence dětí, osobní spisy zaměstnanců,
7. přehled výchovné práce, přehled docházky dětí - školní rok 2003/2004,
8. zápisy z pedagogických rad a provozních porad,
9. záznamy z kontrolní činnosti ředitelky,
10. řád mateřské školy, režim dne v mateřské škole,
11. zásady pracovního řádu Mateřské školy Malá Losenice,
12. pracovní náplně a rozvrh pracovní doby zaměstnanců.

ZÁVĚR

• Hodnocení personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce

Výchovně-vzdělávací činnost zajišťují učitelka a ředitelka. Obě pracovnice mají předepsané odborné a pedagogické vzdělání a dále se vzdělávají. Absolvováním vzdělávacích akcí sice získávají poznatky a informace o současném pojetí předškolní výchovy, ale jejich zavádění do přímé práce s dětmi se jim plně nedaří. Rovněž rozvržení pracovní doby pedagogických pracovníků není z hlediska zavádění integrovaného plánování a vzhledem k plnění cílů školního vzdělávacího programu optimální. Velmi dobře je zajištěn vnitřní informační systém. Nižší úroveň byla zjištěna v systému kontroly a hodnocení pedagogické práce.

• Hodnocení materiálně.-technických podmínek

Materiálně-technické podmínky umožňují plnit výchovně-vzdělávací program. Celkově mají dobrou úroveň. Také vybavení třídy hračkami a pomůckami i estetická úroveň vnitřního zařízení jsou i přes snahu ředitelky o jejich systematické zlepšování hodnoceny jako dobré.

- **Hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce dle předmětu inspekce**

Systém plánování výchovně-vzdělávací činnosti nereaguje na změny v předškolní výchově, učitelky plánují většinou na základě výchovných složek. Ve sledovaných činnostech byly využívány spíše rutinní metody a formy práce na úkor aktivního, prožitkového učení a zohledňování věkových a individuálních zvláštností dětí. Menší pozornost byla věnovaná rozvoji fantazie, tvořivosti dětí a pestrosti a širší nabídce plánovaných činností směřujících k plnění plánovaných cílů. Činnosti probíhaly v příjemné, klidné atmosféře. Úroveň dětských poznatků a dovedností byla na přiměřené úrovni.

- **Vývoj mateřské školy od poslední inspekce**

Od poslední inspekce, která v mateřské škole proběhla v roce 2000, nedošlo k výrazným změnám v její činnosti. Nezměnila se úroveň výchovně-vzdělávací práce ani materiálně-technické podmínky, přestože se ředitelce podařilo vytvořit, byť v omezeném množství, herní a pracovní koutky i rozšířit sortiment nabízených hraček a učebních pomůcek.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiřina Špičková	

Ve Žďáru nad Sázavou dne 29. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. leden 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
-------------------------	--------

Radka Stárková

.....
.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dolní 3, 591 01 Žďár nad Sázavou. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad kraje Vysočina– odbor školství, mládeže a sportu, Žižkova 57, 587 33 Jihlava	2004-02-18	1027/04
Obecní úřad Malá Losenice 30, 592 11 Velká Losenice	2004-02-18	1026/04

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.